

staa i denne Grundlovsoverenskomst, at „Valgene foretages i Kredse, der fordeles med omtrent samme Størrelse paa Grundlag af Indbyggertallet, under Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed“; ellers er det kun en tom Tirade, som ikke betyder noget som helst; og lad os saa hellere stryge den, lad os saa være ærlige og sige: Vi stryger den, fordi vi ikke ønsker, at der paa den Maade skal tages Hensyn til de tyndt befolkede Egne.

Men jeg vil pege paa, at saa kommer man i dyb Uoverensstemmelse med Venstres Fortid; for man har alle Dage lige fra 1849 til Dato ønsket at tage det Hensyn. Jeg maa maaske i saa Henseende pege paa, at i den Betænkning, som blev afgivet her i Folketinget i Samlingen 1905—06 over Forslag til Lov om Forandring i Grundlovens § 32 om Folketingets Medlemstal, har Venstrepartierne meget bestemt præciseret deres Standpunkt netop i dette Spørgsmaal. Jeg maa maaske have Lov til at citere en Smule af denne Betænkning. Der var i Udvalget et Flertal, som bestod af R. Andersen, Berntsen, Bluhme, Frandsen, Gulbrandsen, J. Jensen (Aalborg Amts 1ste Valgkreds), H. Madsen, Anders Nielsen, Rosager og Sveistrup, og dette Flertal siger blandt andet: „Valgkredsene bør, naar en Revision af Kredsfordelingen sker, gøres nogenlunde lige store. Dette maa forstaaes med samme Rummelighed, som det skete ved den grundlovgivende Rigsforsamlings Fordeling af Valgkredsene, da disses Størrelse bevægede sig indenfor et Spillerum fra 9,500 til 17,000 Indbyggere, det vil sige, lidt udover Forholdet 3 til 5. Med denne nærmere Forklaring kan Flertallet gaa til i Grundloven at udtale, at der bør tildeles de enkelte Valgkredse omtrent samme Størrelse“. Naar man holder sig indenfor det Forholdstal, som var til Stede, da Grundloven af 1849 blev vedtaget, det vil sige, da der var et Spillerum, som svarer til Tallene 3 til 5, vil det sige, at naar man i tyndt befolkede Egne havde Kredse paa 15,000 Indbyggere, skulde man i tætbefolkede Kredse som f. Eks. København have 25,000 Indbyggere. Mod denne Betragtning blev der argumenteret af et Mindretal, som bestod af Borgbjerg, Fogtmann, Hørdum og Zahle. Dette Mindretal bestrider dette Forholdstal; men gør det paa den Maade, at det for det første trækker 3 af de største Kredse fra, Kredse paa over 16,000 Indbyggere, og endelig trækker det nogle af de smaa Kredse fra, men efter at man har gjort det, siger man:

„Man vil heraf se, at „omtrent 14,000“ af den grundlovgivende Rigsforsamling, hvor ikke ganske særlige Forhold undtagelsesvis gjorde sig gældende, forstodes som mellem 11,500 og 16,000“. Men hvad vil det sige? Hvis man omsætter det, vil det sige, at efter det Flertals Betragtning, hvis Udtalelse jeg har oplæst, vil der kunne være et Spillerum fra 15,000 til 25,000, altsaa i tyndt befolkede Egne 15,000, i tæt befolkede Egne 25,000, men efter det Mindretals Betragtning, som bestod af Radikale og Socialdemokrater, kunde der være et Spillerum fra 18,000 til 25,000. Man kommer til det Forholdstal, efter at man har trukket nogle af de Kredse fra, som har det største Indbyggerantal, og enkelte af dem, der har et mindre Indbyggerantal; hvis man ikke gjorde det, vilde man komme til det samme Forholdstal som Flertallet, men selv efter at man har gjort det, kommer man til Forholdstallet 18 til 25. Men hvordan er Forholdstallet efter det Lovforslag, Regeringen nu foreslaar? Det er 22 til 19; det er noget helt andet. Det, Regeringen foreslaar, er, at naar København skal have Kredse med 22,000 Indbyggere, skal Landet i Gennemsnit have Kredse med 19,000 Indbyggere. Det, man fra radikal og socialdemokratisk Side hævdede i Samlingen 1905—06, var, at naar København havde Kredse paa 25,000 Indbyggere, skulde de tyndt befolkede Egne paa Landet have Kredse paa 18,000 Indbyggere; det var noget ganske andet, og hvis det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) og den højtærede Indenrigsminister nu vil gennemføre noget saadant, som altsaa det radikale Venstre og Socialdemokratiet hævdede i 1906, er jeg for mit Vedkommende tilfreds, men saa maa man virkelig revidere det Lovforslag, man har fremsat.

Jeg kan ikke anerkende, at man øver Retfærdighed overfor Landet, og naar der tales om lige og almindelig Valgret, saa kan jeg ikke anerkende, at det bedst finder Udtryk gennem en matematisk Formel. Nej, ved lige Valgret forstaaer jeg det, at alle har lige Adgang til at faa deres Stemme afgivet (Afbrydelse) ... blandt andet det, men det har man jo ikke. Som den ærede foregaaende Taler (Sporon-Fiedler) meget rigtigt bemærkede, er der jo en væsentlig Forskel paa at gaa om et Hushjørne og faa sin Stemme afgivet og paa at gaa en halv eller en hel Mil ude i Landkommuner for at faa sin Stemme afgivet; selv om vi faar Kommuneafstemning,